

КОЛИШНІЙ СЕНАТОР стейту Нью-Йорк з Брукліну, Вандер Бітті признався до повної вини у тому, що він вкрав понад 200,000 доларів призначених для розвитку тієї частини міста.

СВОБОДА

FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00
UNA members: \$7.50 — 6 months, \$15.00 — 1 year. Change of address — \$1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Заклик до згоди і вимовний жест

Перебуваючи у Дітроїті 17-го червня ч.р. з нагоди особливого відзначення д-р Маруці Бек — заслуженої піонерки, колишнього урядуючого посади цього великого центру американського автомобільного промислу, президент СКВУ д-р Петро Саварин використав свою присутність у ЗСА для нового заклику до згоди в українській громаді в Америці. Відомо, що переговори між двома визначними на ІУ СКВУ у Торонто центрами українців в Америці дали тільки той малий і частинний успіх, що обидві центри Українська Американська Координаційна Рада і Український Конгресовий Комітет рішили піти по лінії рішення ІУ СКВУ, щоб назустріч виступити одностайно, і тому погодилися — разом із Науковим Товариством ім. Шевченка — перевести спільно відзначення 20-ліття здвигнення у Вашингтоні пам'ятника Тарасові Шевченкові. Але й на цьому кінець.

Теперішній однопартійний провід УКАКА не припинив лайливої кампанії у своїх органах проти УАКРади, не проявив ніякої ініціативи у справі ділових нарад про компромісне закінчення конфлікту, який настав від XIII Конгресу Українців в Америці, та на власну руку, без взаємного порозуміння рішив перевести осінню цього року ХІУ конгрес УКАКА. Тому й УАКРада рішила започаткувати підготовку до своєї конвенції, стверджуючи безглядність ситуації, яка заіснувала в наслідок злої волі теперішнього проводу УКАКА. Бо закінчення конфлікту і повернення згоди та єдності в українській громаді не може прийти на базі гасла Українського Визвольного Фронту, що його репрезентує теперішній УКАКА: „Приходьте до нас, визнайте нас і слухайте нас, а буде згода“, бо таке гасло стало несприятливе і для громади погубне, „в старому краю“ перед останньою великою війною, а не тепер, у 1984 році. Однак УАКРада прагне згоди. І вона шанує одностайно обраного на ІУ СКВУ його президента, д-ра П. Саварина. І тому вона рішила прийняти його заклики, щоб у цьому році не переводити своєї конвенції. Своім рішенням з 6-го липня ц.р., що його проголошено у „Свободі“ 17-го липня ц.р., УАКРада цілком погодилася зі становищем президента СКВУ, що треба відкласти дату ХІУ конгресу українців в Америці, щоб той новий ХІУ конгрес не був повторенням ХІІІ, а був завершенням згоди і єдності в громаді.

Який глузд переводити в листопаді цього року ХІУ конгрес українців в Америці, коли такий конгрес буде однопартійним і замість статистичної заяви, складені на ІУ СКВУ, які уможливили теж одностайний вибір нового президента СКВУ. Треба для цього тільки дрібні добрі волі. З'ясоване публічно становище УАКРади в цій справі не ставить ніяких вимог, які були б проти інтересу громади, проти Церкви і проти добра української справи. Щоб така репрезентативна централь центрально користувалася повагою у своїх і чужих, повинні бути там і ієрархії Церков. Справа назви дискусійна — є прихильники збереження давньої назви УКАКА, а є такі, які твердять, що ради маніфестації єдності і щоб ніхто не міг казати, що хтось „виграв“ і хтось „програв“ — краще зробити невеличку зміну в назві. Але все це вимагає переговорення в душі ділової і доброзичливої наради. Для цього треба змінити статут. І для такої наради треба часу.

Таку єдність можна повернути. Можна повернути стан існування у ЗСА тільки однієї репрезентативної централі, можна здійснити урочисті заяви, складені на ІУ СКВУ, які уможливили теж одностайний вибір нового президента СКВУ. Треба для цього тільки дрібні добрі волі. З'ясоване публічно становище УАКРади в цій справі не ставить ніяких вимог, які були б проти інтересу громади, проти Церкви і проти добра української справи. Щоб така репрезентативна централь центрально користувалася повагою у своїх і чужих, повинні бути там і ієрархії Церков. Справа назви дискусійна — є прихильники збереження давньої назви УКАКА, а є такі, які твердять, що ради маніфестації єдності і щоб ніхто не міг казати, що хтось „виграв“ і хтось „програв“ — краще зробити невеличку зміну в назві. Але все це вимагає переговорення в душі ділової і доброзичливої наради. Для цього треба змінити статут. І для такої наради треба часу.

Тому президент СКВУ, мешканець далекого Едмонтону в Канаді, правильно, логічно і практично закликає обидві наші центральні в Америці відкласти заповідні вже загальні зібрання і приступити до ділових розмов про єдність. Єдність в громаді важливіша, як календарні дати. Якщо б у 1984 році пощастило здобути ту єдність — це був би триумф української політичної думки і триумф здорового глузду. І це була б пропра ворогів, які всіма способами намагаються сіяти в українській вільній громаді роздор. Тільки цими критеріями керувався д-р Петро Саварин у своєму заклику — відкласти термін конгресу УКАКА та конвенції УАКРади. За це треба йому подякувати.

Кілька тижнів тому повернулася із подорожі по СРСР велика, бо 226-членна, делегація американських церковників, яка під проводом Крайової Ради Церков (Федерація різних американських протестантських, баптистських і лютеранських Церков) прийняла запрошення Російської Православної Церкви.

Дня 22-го червня ця група відбула пресову конференцію у Нью-Йорку, на якій деякі члени давали часті скупі і „осторожні“ відповіді.

Хоч всі з панелістів на конференції стверджували про різного роду „труднощі“ православного життя в СРСР, більшість так була схильна говорити про „живучість російської Православної Церкви“. Деякі з них твердили, що в СРСР „будують нові храми і монастирі“, але інші з панелістів відразу заперечували ці твердження, кажучи, що вони бачили ці „Божі храми і монастирі“ тільки на фотографіях, які це їм показували російські господарі!

Дня 15-го липня ч.р. відомий 4-й телевізійний канал (Ен-Бі-Сі) передає також панель „експертів“ в справах релігії в СРСР.

Тут також, деякі панелі-

Хоч політично й суспільно в Польщі все змінилось докорінно, хоча загроза Москві вже не лише для Східної, але й Середньої, а навіть Західної Європи стала очевидною і смертельною, то польська суспільність не змінилася ні трохи. Не змінилася у відношенні до України та до українських проблем. Польські не перестали говорити про повторне загарбання Львова й Західної України та повторюють це при кожній нагоді. А здавалось, що 44 роки після війни — досить часу, щоб дійшло до опам'янтання і щоб зникла ненависть до українців.

Нема у польському таборі охоти ввести ревізю в сучасній польській, так сказати б, східній політиці. Від прибулих українських утікачів з Польщі чули ми, що українка, п-ч Колондичук, пішла просити до місцевого польського священика в Баянх молюка для дитини з тих дарунків, які він дістав від закордонних католицьких організацій. Замість молюка, вона дістала таку відповідь: „Це дари для римо-католиків, а ви звертаєтесь до вашого патріярха в Москві!“ До нас доходить жалюгідні вісті про негаразди шовінізму польського населення супроти українців. Чули ми про копію листа американської амбасаді у Відні від українського інженера, колишнього офіцера з Польщі, якому американський консул не дав візи, мовляв, його не переслідували в Польщі. З того листа довідуємося про неймовірні вчинки поляків супроти українців. У школі його співкласники й вчителі глузували собі з українців та висміювали навіть їхні релігійні почування. У праці треба скритися з українським походженням. Сот-

Володимир Душник

РЕЛІГІЯ В СРСР І ЗАХІДНІ ХРИСТІЯНИ

ти твердили рішучо, що не можна казати, що в СРСР „немає релігійного життя“ і що „совєтський уряд“ переслідує релігію“. Деякі з групи заперечували твердження своїх товаришів-панелістів, і т.д.

На жаль, ніхто з цієї великої групи панелістів, які відвідали Київ і Одесу, ні теж члени панелі не згадали ані словом про знищення Української Католицької Церкви, не зважаючи на те, що між панелістами був англійський автор Пітер Реддавей, що кілька років тому написав книжку, вірно представляючи дійсну ситуацію в СРСР. У книжці є великий розділ про Україну, про голод, знищення українських Церков, УПА тощо.

Як відомо, американські церковники, хоч розумні і інтелігентні люди, такі дають обманувати совєтське пропагандою. Скільки написано книжок про переслідування українських Церков, скільки заяв і резолюцій в „Конгресовому рекорді“, однак американський

загал цього не знає чи не хоче знати.

Тим більше з радістю треба ствердити, що в Англії преса та суспільність є куди більше поінформована про релігійне переслідування у СРСР, особливо в Україні. Від радуть літніс у Кестоні, Англія, Кестонський коледж, який переводить систематичні студії про релігійне положення в СРСР. Кілька місяців тому ця група видала обширну публікацію про релігійне переслідування в Україні.

Основником центру і його директором є 50-літній англійський пастор Майкл Бурдо, який студіював у СРСР і часто туди їздить. Його центр видає солідну публікацію „Релігія в комуністичних країнах“ й інші видання, бюлетені, пресові випуски, тощо.

Саме тоді, коли американські християнські паломники твердять про „свободу релігії“ у СРСР, пастор Бурдо стверджує щось зовсім протилежне. Бо як пові-
(22-го липня ц.р.), пастор

Іван Боднарчук

НА УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКОМУ ФРОНТІ БЕЗ ЗМІН

ні українських католицьких церков знищено так, що українці католики не мають змоги практикувати своє віровизнання. Адам Шостакович у статті „Там, де сягають церкви...“ (серпень 1981 року) стверджує, що у південнохристійській Польщі „Солідарність“ шойно запускає корені, але вже зарисовуються суперечки, зокрема в Перемишлі. Ішлося про „повернення дерев'яної, дуже занедбанної церкви в Перемишлі на вулиці Пшеорської“, якого домагався „людність греко-католицького віровизнання“. Переважило висноження про „відкинення постулату“ з цитатою Сталіна „Росія сягає там, де стоять руські церкви!“

Ще 1957 року польський мистецтвознавець Р. Брикський писав, що від 1939 до 1956 року знищено на території, яку віками заселяли українці, 164 церкви. Їх знищили в часі, коли про існування українців у Польщі вперто мовчалося. „Лемківщина — писав він — це терен, на якому зустрічалися в історії окремі світи, західний і східний. Це дістало своє оформлення в оригінальній архітектурі лемківських церков. Цю спадщину треба було зберегти, а не руйнувати її (Охрона Забитуку, ч. 2, Варшава 1957). Руйнували її представники адміністративної влади, руйнували й деякі представники римо-католицького клиру. А мовчанка уряду та представників епископату Польщі була теж допомогою для руйнування! Але заклики Брикського були даремні. Бо ось у сер-

пні 1981 року знову була стаття в „Тигодніку Повшехним“ з приводу виставки в Кракові „Бездальска реквієм“, предметом якої були фотографії окремих церков на Лемківщині, що їх зруйновано протягом 1980 року. В межах теперішньої Польщі було 520 греко-католицьких церков. Уряд їх сконфіскував, частинно передав полякам, римо-католикам, частинно православним, деякі зруйновано на всілякі магазини, але більшість їх так була знищена вандалами. Польська авторка Малгожата Мокшицка подає, що із 126 церков, які визнали як історичні пам'ятки, нині вже 22 шйком знищено через небажальство місцевої влади, а 11 знищено свідомо, щоб зтерти сліди по автохтонах-українцях на тих теренах. Нині греко-католики в Польщі мають одну-єдину церкву на власний ужиток — у Варшаві!

Після насильного виселення українського населення поляки почали усувати всі ознаки, що вказували на український характер тих земель. Такими головними ознаками були українські церкви, католицькі чи православні, і поляки їх нищили, хоч завжди себе маніфестували великими католиками. З тих церков усувають іконостаси й уподібнюють їх до польських костелів. За церквами почали усувати інші ознаки українства: молитовники-каплички, придружні хрести, а навіть руйнують кладовища.

Польська комуністична влада змінила на Лемківщині і на Засянні українські назви міст на польські. За-

Бурдо заявив: „Це трагічно, що саме тоді, коли ми думаємо, що справи там покращали — сотні, а може й мільйони осіб і в дальшому переслідують...“

Пастор Бурдо сказав, що посилені переслідування релігії у СРСР почалися в 1977 році, тому що совєтський уряд зрозумів, що підписання Гельсінкських Угод може спричинити певні розрухи в СРСР. Він твердив, що урядові атаки на християнські чи жидівські релігії проявляються під різними формами, про що Захід не знає і прямо ігнорує.

У його архівах є досьє 307 релігійних провідників, які тепер перебувають у совєтських тюрмах і концтрахних таборах. Пастор Бурдо є дуже критичної думки про Крайову Раді Церков в Америці, а ще більше про Світову Раді Церков і їх співпрацю з ієрархами Російської Православної Церкви, за їх нехтування і брак оборони прав людини в Совєтському Союзі та інших комуністичних країнах. Щоб приполюватися ієрархії Російської Православної Церкви Світова Рада Церков занедбує дійсність у СРСР — топтання прав людини з чисто утилітарних мотивів.

раз же після закінчення Другої світової війни, коли Москва, заводячи свої „порядки“ в Східній Європі, подарувала Польщі споконвічні українські землі — Лемківщину, Сяччину, Ярославину й Підлішшя, поляки почали негайно затирати всі знаки, які вказували на те, що ці землі є українські. Цей процес комплектного польщення українських земель тривав далі. Тому не треба нам занепокоєно надіятися на польських, білих кружків, що погодяться на сучасні кордонні між Польщею і СРСР, але треба подумати над тим, як боронити Львів і Західну Україну від чергового загарбання поляками після розвалу СРСР на окремі національні держави! Шоправда, існує невеличка група поляків, наприклад, Юлію Мерошевський, згуртована біля паризької „Культури“, яка бажає ширше налагодження добрих взаємин з українцями, але загал поляків займає супроти них негативне становище.

Довідемося теж, що 13-го травня ц.р. перестала виходити газета „Наше Слово“, орган Українського Суспільного Товариства (УСКТ), мовляв, із „приводу труднощів на поліграфічному відтинку „Нашого Слова“. Про це писала „Свобода“ (ч. 107, 7-го травня ц.р.). Не треба виключати, що якесь, або може навіть рішальну роль у справі припинення української газети в одній із сателітних держав, відіграла Москва, тобто теперішні відпорушники Константина Черенка. „Наше Слово“ не тільки було лучником поміж українськими громадами, розсіяними по цілій Польщі, але особливо в періодах частинної відлиги, служило „віконцем“ України у більш вільний світ, з

Ол. Зозуля

Охристили і... перехристили

Коли вже всі встигли в зручній кімнаті, голова Київської міської ради Ю. Войцехівський оголосив порядок дня.

Обговорюватимемо лише одне питання: про боротьбу з пережитками релігії. Слово має голова воєнних безбожників товариш Богомолів.

— Я коротко, — почав доповідач. — Всі знають, що головна вулиця Хрещатик бере початок від хрищення Володимиром князя. Чому ж досі ця назва не змінена? Знову ж, князь Володимир, що височить на горі його імені, трюхметровим хрестом благословляє князя. Чому досі не скинули його з постаменту, на який аж проситься Володимир Ленін. Отож я й кажу, з релігією треба боротися поділовому, а не відмахуватися, як від спастиської мухи.

Почалася дискусія. Секретар міськпаркому Налімов ствердив, що справді боротьбу з релігією занедбано і запропонував вулицю Хрещатик змінити на Ворожського.

— А хто такий Ворожський? — запитав арсеналець Коваль. — Якщо це прізвище походить від слова „вор“, тобто — злодій, то чирваро надавати йому таку почесність?

— Ворожського вбито. — Пояснив голова.

— Дайте ж скажу. Я робітник із трикотажної фабрики. Нашу фабрику перейменували на Розу Люксембург. Хто ця Роза ніхто не знає. Вулицю Прорізню назвали Свердлова, Миколайську — К. Маркса, Лютеранську — Енгельса, Кирілівську — Фрунзе, Фундуклівську — Леніна. Ніхто з них у Києві не жив, ніхто їх не знав. Так для чого все це. Богомолів каже перехристити Хрещатик на Ворожського. А чому ж він своє прізвище досі не змінив. Я скінчив!

— Я тільки додаю, — озвався машиніст депо Куля. — Коли б Володимир нас не охристит, то напевно до нас би б поклонили Перунові. А Володимир не лише

охристит, а й просвітить. Не хитре діло підкласти під пам'ятник міну і — бух! А користь з цього яка? Зірвали ж Михайлівський монастир, хотіли дармової цегли, а вишло-гора порохняви. Так і запишіть — я проти.

Балаканина була каверзна й різнобійна, і хоч „опозиція“ не здавалася, все таки записали Хрещатик охристити Ворожським та доручили завкомунгоспів Вільчаків змінити на будинки написти. Але справу про пам'ятник загальмували.

Через кілька днів кондуктор трамвая оголошував новину:

— Вулиця Ворожського, колишня Хрещатик! Пересілка на Свердлова, колишня Прорізню! Майдан Калініна, колишній Думський... Коли б не було „колішній“, то жаден киянин не добрався б до своєї вулиці.

Ще не звикли кияни до нової назви, як до міської ради зайшов суворявський дідок з грубенькою течею і чемно предстився:

— Я рарівар Методій Буц. Місяцями рився в архівах і таки докопався. Докопався, що Хрещатик походить від того, що тут хрещуються всі головні вулиці. Ось маєте виписку із старого літопису.

А тим часом на всіх базарах перекупки тракували витівку міськради, як безглузда.

Щоб виправити „ляпас“, знову скликали засідання. Цим разом було воно дуже кучим. Ю. Войцехівський пояснив про що йдеться і додав, що віднині вулиця Ворожського знову носитиме назву Хрещатик.

— Хто за? Одноголосно.

І знову кондуктор трамвая почав оголошувати: — Вулиця Хрещатик, колишня Ворожського...

Отак недотепи Ворожського охристили, а потім перехристили.

Целише початок. Прийде ж час, що всі чужі назви будуть замінені іменами національних героїв, що беруть початок із своєї давнини визволеної України.

якого-вістки про життя українського народу на Батьківщині і великої української спільності в ПНР подіставалися на Захід“.

Не зважаючи на все те, серед українців у великому світі є одиниці та невеличкі групи, які навіть за ціну відступлення Польщі Лемківщині, Холмщини та інших наших західних земель, хотіли б дійти до якогось „уявного порозуміння“ з поляками. Коли їм вияснювати, що з поляками не можна домовлятися так довго, доки вони не погодяться віддати нам усі ті землі, які ще досі знаходяться у складі Польщі та перестануть зазіхати на нашу землю по ріку Збруч, які належали Польщі до Другої світової війни, вони відповіли, що такі претенсії висувують, мовляв, лише поляки на еміграції, а головне ті, які народилися на українських теренах. На думку українських пропа-

кар і громадський діяч д-р Ярослав Восвідка (тепер уже покійний), „лікарська загальна практика в американських умовах виключно майже кожного лікаря“. (Дивні на його посмертну згадку про проф. Б. Андрієвського в „Лікарському Віснику“ ч. 28-ме за січень 1963 рік. Я лише додаю би, що „виключно“ така практика лікаря не так фізично, як скорше нервово-психічно).

Трохи „контроверсійним“ твердженням д-р Дейл було те, що завданням лікаря є робити все можливе аби людину переконати, щоб вона не поповнювала самотуба. Багато людей вважає, що коли людина діждла до переконання, що її життя не варте того, щоб довше жити, вона може зробити зі собою що вона хоче і тому нічий „бізнес“ ставити будь-які перешкоди у здійсненні такого наміру.

Доктор дентистики Гордон Нікіфорук, який є професором і донедавна деканом дентистики Торонтонського університету, оповідав про „Недуги ХХ століття“. На його думку, до головних недуг нашого століття належать такі: цукриця, серцево-судинні хвороби, алергічні та інші недуги, спричинені або пов'язані з недостатністю відпорушності (імунітету) організму. Підраховано, що тепер приблизно 50 мільйонів американців в меншій або більшій мірі страждають на різного роду недуги і зв. імунологічного походження, які клінічно проявляють себе хронічною втомою, шкірними висипками, набряками, розладами шлунково-кишкового проходу, зменшеною чутливістю до запаху та ослабленням інтелекту. Вважають, що все це в якійсь мірі спричиняється впливом оточення, серед якого ми живемо — зорема, хемікаліями, недоброякісною їною та алергією.

Д-р Ігор Восвідка, який, продовжуючи діяльність свого славного батька д-ра Ярослава Восвідки, тепер працює доцентом Департаменту гінекології університету Невади, цікаво доповідав про передчасні роди. Він зазначив, що приблизно дві-третьні смертей дітей у ЗСА в післяпородовому періоді, обумовлені передчасними родами, що є серйозною проблемою модерного акушерства, бо, на жаль, ще й досі не зовсім досконало вивчено й причини та методи лікування.

(Продовження буде)

Д-р Юліан Мовчан

УКРАЇНСЬКІ ЛІКАРІ „ОМОЛОДИЛИСЯ“...

(Вражіння з 24-го Наукового З'їзду УЛТПА в Торонто)

Так, вони вже „омолодилися“. Бо якщо в минулому можна було твердити, що Українське Лікарське Товариство Північної Америки (УЛТПА) це тільки „омолоджується“, тобто, на місце „старої гвардії“ поступово приходять лікарі нової генерації, які вже якщо не народилися на цьому континенті, то в кожному разі виховалися і вивчилися на американській землі, то тепер вже можна сказати, що цей процес вже завершено.

Про „омолодження“ Товариства свідчить також те, що з 21 наукових доповідей (не враховуючи сюди дентистичної секції, де окремо було виголошено сім доповідей), за винятком кількох — решту виголосили фахівці молодого покоління. До того ж, якщо в минулому доповідачами були „звичайні“ собі наші лікарі зі „старого краю“, то тепер чимало доповідачів було з титулами професорів або доцентів відомих медичних факультетів.

З'їзд відбувався в дніх від 27-го червня до 2-го липня, в розкішному готелі „Чотири сезони“, з участю 150 лікарів не тільки з американського континенту, але також з інших включно аж з далекої Австралії (доктор дентистики Грінна Шехович). Правда, на величавому балі і бенкеті в суботу, 30-го червня д-р Роман Цурковський — голова Відділу Торонто УЛТПА від обіску там зібраних додав до вищезгаданого числа ще двох „почесних членів“ Товариства — присутніх на балю голову СКВУ д-ра Петра Саварина та кореспондента канадської газети „Глоб і Мейл“ канадського письменника українського походження Віктора Малайрика.

Увесь З'їзд був присвячений одній важливій темі людської здороворони — наглим випадкам у медичній практиці. Звичайно, не будемо зупинятися над кожною доповіддю — на це нема тут місця. Але коротко згадаємо

болай ті з них, які викликали чи не найбільше зацікавлення з боку присутніх. Мабуть, тому, що господарем З'їзду була канадська секція УЛТПА, майже всі доповіді виголосили українські фахівці, які працюють і проживають в Канаді.

Першим доповідачем був д-р Юрій Лутчик — клінічний інструктор медичного факультету Торонтонського університету. Говорячи на тему „Основні критичного лікування, він підкреслив, що, рятуючи життя людини, ми й надалі повинні дотримуватися давніх доведень, але добре випробуваних у таких випадках правил — звільнення пацієнта від його одягу, очищення дихальних проходів з метою негайного застосування штучного дихання, лікування шоку всіма можливими засобами (включно з інтравенозним впливанням, якщо є можливість) і перевезення пацієнта до найближчого лікувального закладу.

Дуже цікаву своїм змістом і значенням доповідь виголосив професор ортопедичної хірургії і директор ортопедичного департаменту Шпиталю Хворих Дітей у Торонто д-р Володимир Бобечко. Він говорив на тему скolioзу — викривлення хребта вбік — недуги, яка відома з часів стародавнього Єгипту і яку здебільшого можна бачити в дітей. Стараючи працюючи в цій ділянці, д-р Бобечко виявив нову, неопераційну методику лікування скolioзу — імплантатція (встановлення) т. зв. „лейс-мейкер“ системи за допомогою якої вдається викрутити понад 90 відсотків випадків викривлення хребта вбік.

На тему „Оцінка ризику випадків самотубства — факти проти фантазії“ доповідала д-р Діана Дейл — психіатр загального шпиталю в Міссісаугі (Канада). На підставі багатьох фактів вона ще раз підкреслила, що погляд про те, що хто, мовляв, багато говорить про самотубство, той майже ніколи його не поповнить, не відповідає дійсності. Фактично воно є навпаки, і тому ніколи не можна легковажити заміру людини покінчити зі своїм життям.

Як може це й не дивно, але саме лікарі належать до тієї категорії американських громадян, серед яких випадки самотубства трапляються значно частіше ніж серед інших груп населення. А саме: як свого часу подає газета „Новини Американської медичної асоціації“, на кожних 100,000 лікарів число самотубства лікарів доходить на рік до 61 (пересічна кількість самотубства на таку саму кількість решти населення склала лише 10,9 випадка). Звичайно, на це є свої причини. Як колись доречно заважив відомий лі-

9-та Конференція ПКУС в Гарвардському університеті

Вже дев'ятий раз понад 30 українців з Америки та Канади зустрілися в Гарвардському університеті, щоб поділитися новинами про свої наукові здобутки, обмінятися досвідом і, що найважливіше, все це передати українською мовою. Як відомо, Постійна Конференція Українських Студій (ПКУС) постанала якраз у століття ганебного Емського указу, що забороняло українське друковане слово. Тому характерною рисою прикметою ПКУС-у є те, що як доповіді, так і дискусії відбуваються виключно українською мовою.

В наші часи, коли вживання української мови в науковій сфері в Україні, подібно, як це було сто років тому, шораз більше обмежується, потрібно було створити можливість для того, щоб українська наукова мова розвивалася. Якраз ПКУС створив базу для плекання української наукової мови, бо нею користуються в діалозі кілька поколінь: ті, що українську наукову мову привезли зі старого краю, ті, що її засвоїли вже на новому континенті від батьків і, врешті, ті, що хоч вирости вже в англійській родині, вивчили її, однак, в школах. Отак спілкування цих українських поколінь різного віку і походження є тим спільним знаменником, що гарантує діалог української мови, а тим і вічність нашої національної науки. Естафета передається від одного покоління до другого.

Згідно з потребами українських дисциплін, ПКУС складається з трьох автономних секцій: суспільних наук, мови та літератури і бібліографії. Кожна секція має свою виборну президію, а головує в ПКУС-і є на базі ротації. Цьогорічною конференцією керував голова секції суспільних наук, професор історії в університеті в Коннектикуті Михайло Воскобіїнін.

ПКУС не є безпосередньою складовою частиною Українського Гарварду. Це самостійна асоціація науковців-українців, який УНІГУ допомагає технічно в переведенні шпоринок зустрічей, але дирекція УНІГУ ні в чому не порушує повної автономії самого ПКУС-у. Рік по заснованні ПКУС-у постанала ще друга річна імпреза, яка стала торжественною вступною офіційною частиною шпоринок конференцій. Це — річні Читання імені Богдана Кравця, видатного поета, журналіста, науковця й політичного діяча, що подарував Українському Гарварду свою цінну бібліотеку.

Річні Читання в честь заслуженого діяча науки мають давню традицію в східноєвропейському науковому світі. Шпориці Читання ім. Б. Кравця в залі престижної бібліотеки Гоутона це досі перша й єдина постійна наукова імпреза того типу в українському науковому житті.

Восьме Читання ім. Б. Кравця було присвячене інтригуючій темі „Повість про

мисливця і історична правда". Доповідач проф. О. Прицак, на базі свого довголітнього знайомства із найдавнішим нашим літописом, злістував проблеми перед якими стояли наші перші історики, співавтори та редактори літопису, бо їм доводилося писати про початки Київської держави понад 200 років після подій, маючи до диспозиції тільки незначний документальний матеріал (договір з греками), слов'янські переклади деяких візантійських хронік та досить нерівну й не цілком певну народну традицію.

Програма дев'ятої конференції ПКУС-у складалася із семи сесій, спільної вечірньої ділової засідання. Дві сесії мали ювілейний характер: сесія I — до 50-ліття смерті Михайла Грушевського, та сесія VI — 40-ліття УГВР.

Сесію, присвячену Грушевському, головував О. Прицак, який відкрив її доповіддю про схему Грушевського. Він вивчив, що Грушевський не створив якоїсь неперушної догми, а обґрунтував науково-правову українську народну мати свій власний історичний процес від часів Київської держави по новітні часи.

Цінним вкладом були сподіваються Григорія Костюка про ювілей 60-ліття Грушевського в Києві в 1926 році, який проф. Костюк переживав як молодий студент. Д-р Ярослав Туркало (Нью Гейвен) подав загальну характеристику Грушевського як громадсько-політичного діяча, а проф. М. Воскобіїнін сконцентрував свою увагу на одному дуже важливому періоді в політичній кар'єрі Грушевського, а саме: його ролі у формуванні українських фракцій у I і II думах. Це була мовби вступна підготовка великого вченого до його вирішальної політичної діяльності в часі Центральної Ради.

Сесія, присвячена 40-літтю УГВР, мала спеціальний характер. Це не були доповіді фахівців, а усна історія найвищого типу. Два керівні діячі УГВР — Мирослав Прокоп та Михайло Лебідь — з'ясували проблеми на базі свого особистого досвіду. Перший представив проблему української влади, що була центральним елементом політичної концепції УГВР, а другий як колишній керівник закордонних справ УГВР подав прецизний, як і в яких обставинах вела УГВР свою зовнішню діяльність. Модератором сесії, яка викликала жваву дискусію, був д-р Роман Лилицький, видатний політичний діяч того ж часу.

Сесія II: Бібліографія під головуванням проф. М. Лабуньки (Ля Саль коледж) обіймала три доповіді. Проф. Осип Кравченко подав огляд про українську літературу німецькою мовою. Він ствердив, що зацікавлення німецькомовного світу українською літературою почалося у 30 роках минулого

століття і посилюється у 70 роках, після створення німецького університету в Чернівцях. Багато уваги доповідач присвятив Анні Галі Горбач, буковинці з походження, яка в наші часи найбільш прислужилася своїми мистецькими перекладами з української на німецьку мову.

Марта Гарнавська (Філадельфія) подала бібліографічний опис перших англійських видань про Шевченку, що вийшли в Лондоні у 1911 році, додаючи дані про їх авторів. Тут шлося про Етель Ліліан Войнич, що фактично переклала шість творів Шевченка та гарний есеї про Шевченку, автором якого був Лев Павлович Расторгуєв.

Мирослав Лабунька розглянув рукописну та друковану спадщину Юрія з Дрогобича Котермака (коло 1450-1494), що зберігається в архівах Польщі, Італії, Франції. Цей учений ренесанс залишив три прогностичні, один теоретичний трактат про астрологію, листи і одну поему. Один його прогностик був надрукований 1483 році і вважається першою друкованою книгою вихідця з України.

Сесія IV: Література, під головуванням проф. Г. Грабовича (Гарвард) складалася з трьох доповідей. Перша доповідь докторанта літератури Гарвардського університету Максима Тарнавського була про „Прозаїчність Валерія Підмогильного". На прикладі аналізу оповідання „Ваня", він вивчив, що прозаїчність Підмогильного впливає передусім на психологію підходу в будові оповідання, а не як досі сприймали на символічному вимірі.

Проф. Олег Лилицький (університет Альберти) представив свої погляди на естетику і поетику українського футуризму (очолюваного М. Семенком). Синтезуючи багатий, але ще мало досліджений матеріал, він звернув увагу на такі характерні моменти як оновлення літературної мови і відкинення шаблонного естетизму, впровадження урбаністичних тем.

В останній доповіді проф. Грабович проаналізував два варіанти твору Шевченка „Москалева кричунія", один із 1847 і другий з 1857 р. Зміни, що заходять між ними, показують, що хоч структура Шевченкової поезії є стабільною, зафіксованою, його підхід до кожного варіанту свого твору є завжди динамічним.

Сесія V: Історія, під головуванням проф. М. Воскобіїніна, було зачитано три доповіді.

Проф. Франк Сисин (Гарвард) представив українську історичну думку між XII-XIII ст., концентруючи свою увагу на Густинській хроніці, хроніці Софіївської „Синописі", і на трьох козацьких літописах: Самовидця, Гривача і Величкова. Аналіз провідних думок названих творів виявив ріст і розвиток української національної ідентичності.

Докторант історії Оля Андриєвська (Гарвард) розглядала два головні питання, перше, до якої міри російська інтелегенція часу 1900-1917 визнавала окремішність української національності, а подруге, яке значення це мало для російсько-українських взаємин. Її аналіз показав, що російська культурна інтелегенція (зокрема науковці) проявила найбільш зрозуміння до українського культурного сепаратизму. Зате російська політична інтелегенція мала тенденцію недооцінювати українського питання, як проблеми. Окремі негативні настанови, головна політична теоретика Петра Струве, довело того, що у російсько-українських взаєминах під час революції 1917-1918 років українська інтелегенція була податна на радикалізацію у взаєминах із росіянами.

Наступна доповідь була

дебютною найновішого співробітника УНІГУ, першого молодого науковця з Києва (30 років), що, вибравши свободу під час побуту в Норвегії минулого літа, знайшов дорогу до нашої країни і до УНІГУ. Ним є д-р Володимир Мезенцев, археолог і історик, донедавні науковий співробітник Інституту археології Академії Наук в Києві. Він закінчив два роки тому кандидатську дисертацію на тему „Старий Чернігів". Сам він походить із сім'ї, що видала кількох визначних археологів, це по сторонній матері, яка сама є відомий археолог України.

Виступ молодого науковця з України була чи не найбільшою сенсацією цьогорічного ПКУС-у. Було дуже будуче слухати д-ра В. мезенцева, який прекрасною українською мовою поділився з присутніми своїми науковими здобутками. Він виявив, що майбутнє місто Чернівців як системно-емігрантського гніздовий поселення, виникнуло у VIII ст. Суцільним містом і політичною активністю став Чернівці протягом X ст. Доповідь Мезенцева внесла багато нового у важливе питання постання міст в Україні.

Сесія III: Різне, під головуванням проф. Ф. Сисина, було дві доповіді. Проф. Богдан Струмінський (Гарвард) розглянув проблему найстаріших українсько-угорських мовних зв'язків, які, на його думку, мали місце ще в IX ст. під час побуту угорців в Україні. Цікаво, що між тими українськими запозиченнями, на думку Струмінського, є слова з риболовства і термінології. Д-р Ростислав Робак (Монтічелло) представив теорію М. Бовена про терапію родини. Це дуже важливе і актуальне питання прелегент подав на фоні психологічної думки останніх часів, спеціально підкреслюючи ті, що як теорія Бовена і перспективні.

Сесія VII: Звіт, під головуванням д-р Л. Гайди (Гарвард), була дуже вдалою в ній головною молоді вчені подавали результати своїх власних дослідів. У цій сесії було п'ять звітів.

Новий аспірант історії (Гарвард) Леонід Герещук звітнував про свої дослідження над українським підпіллям між двома світовими війнами. Спеціальну увагу він приділяв ролі терористичних актів. Д-р Орест Цап (університет Манітоби) зreferував експериментальну програму Манітоського університету у справах транскультурної комунікації з літніми людьми різного культурного походження, для лікування їх від депресії, почуття ізоляції та агресивності. Мгр Марія Бачинська (Бостонський університет) поділилася своїм досвідом у праці з новоприбулими емігрантами з В'єтнаму і Камбоджі. Її стало ясно, як важливо було для нас, політичних емігрантів, що прибули до цієї країни у 1949 році, що вони застали українські церкви та громадські установи. Хоч не все вони були задоволені з них, вони не переживали травми емігрантів із південного сходу Азії, які попали у цілком чужу культуру без жодної точки опору. Д-р Пат Грімстед подала, що її праця архіву України вже в основному закінчена і готується до друку.

Д-р Л. Гайда зreferував свою працю над виданням документів до доби Петра Дорошенка.

Згідно зі встановленим звичаєм, під час спільної вечірньої відбудується урочиста доповідь. Промовцем був відомий український громадський діяч, який брав участь у створенні УНІГУ д-р Дж. Мейс. Він зупинився на деяких дискусійних питаннях великого українського голоду 1933 року головно у працях американських учених.

На діловому засіданні М.

80-річчя П. Одарченка

Минуло вже пару десятків років, відколи я ближче познайомився з професором Петром Васильовичем Одарченком. Я змінився, роки зробили своє. А Петро Васильович яким був, таким і залишився, а йому ж уже вісімдесят. Шоправа, де-що волосся зраджує. Воно в нього біле, як у голуба. А з лиця, ййбо, був, таким і залишився.

8-го червня ц. р. українці Вашингтону й околиць урочистим вечором-бенкетом вшанували П. Одарченка і його дружину.

Організаторами цього вечора було кілька організацій: Об'єднання Українців метрополітальної округи Вашингтону, Вашингтонська Група Української Вільної Академії і Вашингтонський осередок Наукового Товариства імені Шевченка. Вечір відкрила Уляна Сось, яка привітала ювілянта від імені Об'єднання Українців Вашингтону, бажаючи йому кріпкого здоров'я, творчих сил, письменницького надхнення та витривалості завершити всі свої плідні праці для добра українського народу.

Після відспівання „Многая літа" У. Сось представила д-ра Юрія Старосольського, доволі молодого голову Вашингтонського осередку НТШ, Начального Пластуна і професора Українського католицького університету в Римі та особистого приятеля проф. П. Одарченка.

Ю. Старосольський, що був майстром церемонії, представив тих, сиділи за почесним столом: голова Об'єднання Українців у Вашингтоні Уляна Сось і її чоловік інж. Іван Сось; віцепрезидент УВАН у ЗСА і заступник голови Вашингтонської Групи УВАН проф. д-р Михайло Борейський — ініціатор вечора — з дружиною Галиною; Оксана Старосольська, дружина д-ра Ю. Старосольського; почесний гість — президент УВАН проф. д-р Юрій Шевельов, і, нарешті, як він підкреслює, „наші приятелі, люблені і шановані всіма і без яких наша громада не була б такою, якою вона є, наші ювілянти Петро Васильович Одарченко і його дружина пані Марія".

Тарнавська подала від імені Комісії бібліографічної нагороди ім. Ценків при УНІГУ, що прислани праці не відповідають вимогам рівності і тому в цьому році Комісія вирішила не присуджувати нікому нагороди. Були також відчитані привітання від сеньйора українських істориків проф. Олександра Оглоблина.

Основною темою ділового засідання було майбутнє. Було стверджено, що є тенденція — і то не тільки серед тут народжених — виступити на конференціях і з'їздах англійською мовою. Тому, що ПКУС, як на початку подано, постав як конференція для плекання української наукової мови, і тому не може сприйняти системи двоюмовності, треба було знайти інший вихід. План, який присутні прийняли, також відповідає теперішньому розвитку українських студій.

Основні пункти плану є, що, починаючи із 1985 року, ПКУС переходить на систему альтернативних конференцій двох родів: в одному році буде конференція міжнародна в мовах англійської, французької і німецької, а в другому конференція буде українською.

Перша спроба міжнародної конференції відбулася весною 1985 року. Її підготував новий голова ПКУС-у, голова секції літератури проф. Г. Грабович.

Цьогорічна конференція ПКУС-у підтвердила важливість цієї установи, а також передбачили планувати її керівників. Українська наука поза Україною має запевнену майбутність і розвиток.

Проф. П. В. Одарченко

У зв'язку з ювілеєм надійшли численні привітання від окремих осіб, організацій і установ, які прочитав Михайло Французенко, секретар місцевої групи УВАН.

Потім виступив проф. Ю. Шевельов, якого представив д-р Михайло Борейський.

Доповідач говорив про ювілянта, як свого „старого і випробованого приятеля", зазначивши, що життя Петра Одарченка — це „передусім плідний труд, який приносить свої плоди". Першою працею його була, як нагадав доповідач, стаття про Лесю Українку, і ця проблематика він залишився вірний усе своє наукове життя. Він, як підкреслив професор, „є один з піонерів нашого, як це можна висловитися, Лесеукраїнознавства". Нагадав він і про вірність Петра Васильовича українському фольклорові. 1930 до 1939 — роки мовчання П. Одарченка.

Підкреслюючи товаришність ювілянта, доповідач одначасно ствердив, що в питаннях науки він є „людина високопринципова і коли треба дуже і дуже уперта. Слава Богу, впертих людей нам також треба". Підкреслив доповідач також важливість того, що проф. Одарченко є один із набагато, які стежать за розвитком історії літератури і літератури на підсвітовській Україні. Він не раз виступав, щоб викрити фальсифікації, перекручення, роблячи це серйозним способом, апелюючи до фактів, до історичної правди.

Іншою рисою наукового профілю проф. Одарченка, на яку звернув увагу проф. Ю. Шевельов, є те, що він не боїться наукової чорної роботи. Він не належить до тих науковців, які хочуть тільки блиснути, але поспішно, чесно обстоюючи наукову правду. Він не тільки науковець, а журналіст в найкращому сенсі слова, поеміст. Він уміє промовляти не тільки до фахівців, але також і до широкого інтелектуального слухача.

Закінчуючи свій виступ, почесний гість порівняв ювілянта з Борисом Грінченком

Потім відбулась мистецька частина програми, в якій взяла участь колишня акторка чернівецького драматичного театру Ліна Белюць і скрипачка Ірина Лилицька, випускниця відомої Філадельфійської академії.

Л. Белюць з драматичним хистом заграла сценку з „Наталки Полтавки" Івана Котляревського (в ролях Наталки і Возного), а пізніше продекламувала поему Марка Болеслава „Галка". І. Лилицька прекрасно виконала два музичні твори: „Думку" Миколи Григор'яського і Моцарта „Айне кляйне нахт мюзік".

Відповідаючи на привітання, проф. П. В. Одарченко висловив щирю подяку трьом організаціям, що влаштували це свято: Об'єднанню українців Вашингтону, Вашингтонській Групі УВАН і Вашингтонському Осередку НТШ, а зокрема ініціаторів цього Вечора віцепре-

зидентами УВАН проф. докторів Михайлові Борейському, а також доповідачів президентами УВАН проф. докторів Ю. Шевельову, докторів Ю. Старосольському, голови СУБ Уляні Сосі, усім, що брали участь в організації Вечора-бенкету, учасникам художньої частини — Ліні Белюць і Ірині Лилицькій, усім організаціям і окремим особам, що привітали Ювілянта, та всім присутнім на вечорі.

Щирю подяку висловив ювіляр також і своїй дружині Марії, яка на запланані врятувала йому життя і з якою він понад 50 років ділить і радість і горе, і завдяки її піклуванню дожив до 80 років.

З глибокою пошаною і вдячністю згадав ювіляр і своїх славних учителів, що впливали на вироблення його світогляду та допомагали йому в науковій і педагогічній діяльності.

(Продовження на ст. 4)

З великим сумом повідомляємо, що довголітній активний член нашої Станиці

бл. п. пл. сен. довір'я

ВОЛОДИМИРА ПАДОХ

відійшла наслідком нещасливого випадку в дні 24-го липня 1984 р. на Вічну Ватру.

ПАНАХИДА відбудеться в Нью Йорку у похоронному заведенні Петра Ярмен, при 7-й вулиці в п'ятницю, 27-го липня 1984 р., о год. 7:30 веч.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ розпочнуться в суботу, 28-го липня 1984 р. в церкві св. Юра при 7-й вул. о год. 9:30 ранку, а відтак на українській православній цвинтарі св. Андрія в Св. Банд Брук, Н. Дж.

Родині нашої св. п. Подруги, складаємо ширі вислови співчуття.

Станична Старшина Осередок Праці УПС
Пластової Станиці в Нью Йорку

У Сороковий день несподіваного відходу у вічність нашого Найдорожчого МУЖА, БАТЬКА І СТРИКА

бл. п.

Володимира М. Карпяка

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

дня 27-го липня 1984 р., о год. 8:15 ранку в українській католицькій церкві св. Йосафата в Пармі, Огайо

ПОДЯКА

Цією дорогою складаємо щирю подяку Родині, Прихильникам і Знайомим, які віддали Покійному останню послугу. Зокрема дякуємо Св. о. М. Равтокулі і дяконів Д. Лоренсові за відправлення Парастасу, Сяту Літургію та похорон. Наше щире спасибі всім жертводавцям за квітти і грошові датки на добродійні цілі.

Про молитви за спокій душі Покійного Володимира просять:

дружина — КАТЕРИНА
дочка — МАРІЯ

У глибокому смутку ділимося сумною вісткою з Родиною, Прихильниками і Знайомими, що у вівторок, 24-го липня 1984 р. упокоїлася в Бозі в наслідок трагічного випадку у Ст. Петербургу, Фла.

бл. п.

ВОЛОДИМИРА ПАДОХ

б. учителька, пластова сеніорка і громадська діячка.

ПАНАХИДА — у п'ятницю, 27-го липня 1984 р., о год. 7:30 веч. у похоронному заведенні П. Ярмені у Нью Йорку, Н. Й.

СЛУЖБА БОЖА в суботу, 28-го липня 1984 р. в церкві св. Юра, о год. 9:30 ранку, в офісній ПОХОРОН на українському православному цвинтарі св. Андрія у С. Банд Брук, Н. Дж.

Горем прибиті:

МИРОСЛАВА МАРКЕВИЧ — сестра з чоловіком КАЗИМИРОМ і синами ЮРІЕМ і АНДРІЕМ
ЯРОСЛАВ ПАДОХ — брат з дружиною ІРЕНОЮ і доньками МАЄЮ і ХРИСТОЮ
ЗОРЯНА СОКОЛЬСЬКА — сестринка з мужем ОСТАПОМ і дітьми РОКСАНОЮ і РОСТИСЛАВОМ
ЖДАНА ФЕДУЧАК — сестринка з дітьми НАТАЛЕЮ і МАРКОМ
ОКСАНА ПАСЕЦЬКА — сестринка з чоловіком ПЕТРОМ та дітьми ПЕТРОМ, МІНОЮ і ГРИГОРОМ
ІГОР ХАРИЩАК — сестринка з чоловіком
ОЛЕКСА ЯВОРСЬКИЙ — швагер
ЛЮБА ГАДЗЕВИЧ — кузина з дітьми ЛІДІЄЮ, ЮРКОМ і МАРКІЯНОМ
ЛІДА ЛАСТОВЕЦЬКА — кузина з чоловіком БОГДАНОМ і сном АНДРІЕМ
та дальша Родина в Америці, Україні і Польщі

Дентист ОЛЬГА ОЛЕНКО

Профілактика хвороб ясен і зубів. Лікування і протезування. Косметична стоматологія. Приймається тільки за попереднім домовленням

Адреса у Мангеттені: 630 5th Avenue, Room 1803 New York, N.Y. 10020

Адреса у Кайнісі: 105-37 64th Avenue Forest Hills, N.Y. 11375 (212) 459-0111

Українська Католицька Церква св. Володимира в Глен Спей, Н. Й.

запрошує на свій річний

ПРАЗНИК

що відбудеться

в неділю, 5-го серпня 1984 року

СЛУЖБИ БОЖІ: в год. 8:30 — читання, в год. 10-й — співана

По церковних відправах

ПІКНІК — ФЕСТИН

на площі Українського Братського Союзу „Верховина" в Глен Спей, Н. Й.

Приграватиме оркестра Богдана Гіряке

у програмі: виграші, розваги для дітей і старших, несподіванки.

Окружний Комітет УНС Філадельфійської Округи

впаштоує

Союзовий День — Пікнік

Початок о год. 1:30 по полудні

ДО УЧАСТИ ЗАПРОШУЄТЬСЯ все Українське Громадянство, Членів Союзу міста Філадельфії та всі доокопишні місцевості із сусідніх стейтів Нью Джерзі, Делавар, Меріленд і Нью Йорк.

19-го СЕРПНЯ 1984 р.

Посілість УСОсереду „ТРИЗУБ" при дорогах Канті Лайн і Повер Стейт Роад

ГОРШАН, Па.

ПРОГРАМА ДНЯ:

- Відзначення ювілею 90-ти річчя УНСоюзу
- Національні танці — танцювальний ансамбль при УПЦеркві Пречистої Діви Марії в Аллентаун, Па.
- Різни розвагові несподіванки для дітей
- ЗАБАВА при звуках оркестри „ВЕЧІРНЬОЇ ЗІРКИ"
- Цінні виграші для гостей

ЗВЕРНЕННЯ ДО УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ

УКРАЇНЦІ!

Підтримайте законопроект ч. 4459, що його внесли 60 конгресменів. Цей закон створить Комісію, оплачувану державними фондами, для дослідження причин і наслідків голокосту в Україні в 1932-33 роках.

Організація — Американці в Обороні Людських Прав в Україні (АОЛПУ) — залучувала масову акцію листами до американських законодавців у цій справі. Включіться в це діло. Ваша фінансова, або активна участь необхідна.

Посилайте Ваші пожертви та звертайтеся за інформацією на до:

AMERICANS FOR HUMAN RIGHTS
IN UKRAINE

43 Midland Place • Newark, N.J. 07106

1001

УВАГА!

СОНЕТИ

Об'єднання Українських Письменників „Слово”
видало 1984 року книжку поезій

авторства ОСТАПА ТАРНАВСЬКОГО під назвою

СОТНЯ СОНЕТИВ

Книжечка більша за кишеньковий формат, тверда обкладинка; 100 сонетів — 100 сторінок; вірші про минуле, сьогоднішнє і майбутнє та вірші з присвятами.

Ціна: 10.00 дол. з пересилкою.

Покупці зі стеиту Нью Джерсі при замовленні книжок зобов'язані додати до відповідної суми ще 6% ставкового податку.

Замовляти:

SVOBODA BOOK STORE

30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

„Листи читачів” повинні бути не довгі, як одна сторінка машинопису, друкована через два інтервали. Лист повинен торкатися тем, порушених тільки на сторінках „Свободи”. Реагувати слід до десяти днів після опублікування матеріалу. Якщо лист пишеться рукою, то слід писати його чітко і виразно і також з великими відступами поміж рядками. Редакція застерігає за собою право скорочувати листи й виправляти мову, як і скреслювати різкі вислови.

На складі є:

Політичні, соціальні, культурні проблеми України в їх майбутньому і сучасному аспекті. Боротьба внутрішньої української суспільності. Всі ці і багато інших питань розглядає книжка.

Богдан Цимбалістий

ТАВРО БЕЗДЕРЖАВНОСТИ

Ціна з пересилкою 2.00 дол.

Мешканці стеиту Нью Джерсі зобов'язані 6% ставкового податку.

ЗАМОВЛЯТИ:

SVOBODA BOOK STORE

30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

ПРИЙМЕМО НА ПРАЦЮ

IBM System 34, System 36 operator.

Досвід побажаний. Прийнятий на цю працю переїде вишкіл.

Зголошення:

Український Народний Союз
(201) 451-2200

ПОВІДОМЛЕННЯ І ЗАКЛИК

Згідно зі згаданою одержаними інформаціями від нашого представника у Відні, в середині липня ц.р. 120 молодих українців, хлопці і дівчата з Польщі, попросили про право азилу і тепер перебувають там у переселенні в таборах в Австрії. Подібне становище зайняла вже раніше інша група молодих українців, які тепер теж перебувають у цих таборах. На сьогоднішній день число тих втікачів становить біля 200 осіб. Після полагодження імміграційних формальностей вони матимуть можливість переселитись до країн вільного світу, а особливо до ЗСА, Канади й Австралії.

В обличчі тих обставин, на ЗУАДК-ові тяжить велика відповідальність та обов'язок дати цим нашим молодим братам і сестрам негайну допомогу в аспектах матеріальному і легальному. Така допомога є зумовлена об'єднаною дією підтримкою розпочатих заходів ЗУАДК-у зі сторони всієї української спільноти, бо наші фінансові засоби не є вистачальними. Тому Екзекутива ЗУАДК-у звертається з гарячим закликом до української громади: Допоможіть нам виконати цей наш спільний християнський і національний обов'язок. Подімо ширшу братню руку цим молодим українцям! Допомога їм, це поклик нашого національного сумління — це обов'язок кожного із нас зокрема!

У зв'язку з існуючими обставинами нам потрібно негайно на ту цілі:

1) Грошові фонди. Жертводавці отримають з канцелярії ЗУАДК-у належні посвідки, важливі для відтягнення цієї суми від податку.

2) Достатнє число спонзорів, які могли б заопікуватись цими людьми у початковому етапі їхнього перебування, поки вони устализують свої життєві умовини.

Тому цією дорогою Екзекутива ЗУАДК-у звертається з апелем до людей доброї волі, до наших установ, організацій, підприємств і професіоналів: Відкрийте свої патріотичні серця і теплою ширшою української душі — „Обніміте, брати мої, найменшого брата!”

Грошові фонди і зголошення спонзорів просимо слати на адресу ЗУАДК-у: United Ukrainian American Relief Committee, 1319 West Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141; tel. (215) 455-3774.

Години урядування: кожного дня від год. 9-ої рано до 1-ої по полудні; в п'ятницю від год. 3-ої до 7-ої вечора.

Екзекутива ЗУАДК-у

Відбулася конференція...

(Закінчення зі стор. 1)

Зорові матеріали в класі, щотижня бере учнів до шкільної бібліотеки, підбирає книжечки до читання тощо.

Оксана Ліщинська, в літературній темі для 9-ої класи „Причина” Т. Шевченка подала тло, термінологію, сюжет і структуру балади „Причина”. Видигнула контрасти, які Т. Шевченко застосував в баладі та подала епічні, ліричні й драматичні описи.

Андрій Танкевич (Йонкер) в історичній темі для 6-ої класи „Богдан Хмельницький” представив труднощі й успіхи в перебігу переведення лекції і ствердив, що найкращий підхід — це перевести лекцію у формі питань, розказів, легенд, рисунків і прикладів.

П. Андрієнко-Данчук представив методично розроблену мовну тему для старших класів „Відміни і групи іменників”. Зазначила, що іменник — головна цеглина в будові речення, подала різницю між відмінками і відмінами, вживав правопис Академії Наук (чотири відміни). Кожен учасник дістав копію схеми відмін і конію речень, взятих з творів українських письменників.

Оля Кекіш (Нью Йорк „Самопоміч”) представила тему „Переклади як один із чинників засвоєння і збагачення мови”. Щоб прикрасити граматичні зв'язки переклади з англійської на українську мову в старших класах. Учні охоче перекладають і вишукують слова в словниках.

У дискусії і виміні думок запропоновано в нижчих класах наголошувати більше мову, а не предмет; проєкт програм Шкільної Ради застосовувати в міру потреб і можливостей, запроваджувати переклади за класами, вміти заохотити учнів до читання лектур і старати розвинути мову і збагатити запас слів у мові учнів.

Учитель Корнель Василік подякував П. Андрієнко-Данчук за успішне організування й проведення конференції.

С. Квасовська повідомила про зачаткування Ріднішнього Фонду.

П. Андрієнко-Данчук у заключному слові подякувала всім учасникам цієї першої регіональної вчительської конференції, а особливо тим, що виголосили свої доповіді чи дали показові лекції, і ствердила важливість наочних матеріалів і перекладів, бо вони збагачують засвоєння учнями програмово-навчального матеріалу.

П. Дорожинський ствердив, що конференція була успішною, було поважно чество учасників, а половина з них це молоді вчителі, подібні регіональні конференції треба планувати й на майбутнє.

Конференцію закінчено молитовно в годині 5-ій по полудні.

У висліді жвавої дискусії, пропозицій, виміні думок і постанов, Резолюційна комісія в складі: Л. Крупа, П. Андрієнко-Данчук, А. Ганкевич, Н. Вох, І. Халупа вислала ряд рішень, які відносяться до справ шкільництва.

ПРЕЗИДЕНТ Сальвадору Хосе Наполеон Дуарте провів перші тижні на тому пості в більшості на те, щоб здобути прихильність в інших країнах, не зважаючи на те, що в його державі панує громадянська війна. Він відвідав вже двічі ЗСА і один раз Західню Європу, де зустрічався, між іншим, з президентом Франції Франсуа Мitterаном.

ТІЛЬКИ 2 ЦЕНТИ ДЕННО

КОШТУЄ
\$5,000 — \$10,000
забезпечення

АКЦИДЕНТОВОЮ ГРАМОТОЮ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО
СОЮЗУ

Такі низькі вкладки для нових грамот Акцидентової Безпечення, виданих після 1-го жовтня 1983 року, вносять:

\$6.50 річно
\$3.35 піврічно
\$1.75 квартално
60 місячно

ЦЮ ГРАМОТУ МОЖУТЬ НАБУТИ ТІЛЬКИ ЧЛЕНИ
УНСОЮЗУ У ВІЦІ 16 ДО 55 РОКІВ.

КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛЮБ в НЬО ЙОРКУ

власноує з доручення

УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ І КАНАДИ

ТЕНІСОВІ та ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ

в днях 31-го серпня та 1, 2 і 3 вересня 1984 року

на кортах СОЮЗІВКИ

ТЕНІСОВІ ЗМАГАННЯ

ЗА ІНДИВІДУАЛЬНІ ПЕРШОСТІ

УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ
АМЕРИКИ І КАНАДИ на рік 1984

І ЗА ЧАШІ

УНСоюзу, Союзівки, Свободи, (в тому пропам'ятна чаша інж. Б. Рака), Українського Тижневика і п-ні Марії Душини

та грошові нагороди

в поодинокій грі:

ЖІНОК І ЖІНОК (35 р. і вище), ЧОЛОВІКІВ, МОЛ., СЕНЬОРИВ (35-44), СЕНЬОРИВ (45 і 55 р.), ЮНАЧОК, ЮНАКІВ (18, 16, 14, 12 і нижче р.)

Зголошення до змагань враз із вписом по \$15.00 приймає:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

c/o ANYA DYDYK

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

до 23-го серпня 1984 р. Зголошення одержані після 23-го серпня не будуть взяті до уваги турніровою комісією.

ТУРНІРОВА КОМІСІЯ:

Р. Ракоцій, ст. 3. Снілик, Ю. Савчак, д-р 3. Матківський, О. Кизик.

ПОРЯДОК ЗМАГАНЬ:

П'ятниця, 31-го серпня — год. 1:00 по пол. на Союзівці: елімінаційна рунда чоловіків. Змагання, які мусять змагатися в цій рунді одержать окремі повідомлення від проводу турніру до суботи, 25-го серпня.

Субота, 1-го вересня — год. 8:30 рано на Союзівці:

1-ша рунда юначок (всі групи), сеньйори (35 р. і 45 р.) та жінок. Год. 8:30 рано в Нью Йорку: 1-ша рунда чоловіків. Год. 10:30 на Союзівці: 1-ша рунда юнаків (всі групи) год. 10:30 в Нью Йорку: турнір переможців. Год. 3:30 по пол. на Союзівці: 1-ша рунда сеньйорів (55 р.).

Час та місце дальших змагань назначить проводник змагань Р. Ракоцій, ст.

Змагання групи чоловіків, вилісовані до елімінаційної рунди на п'ятницю, які не зможуть приїхати в цей день, як рівнож ті, що відпадуть в елімінаційних, можуть змагатися в групі переможців.

З уваги на короткий час турніру та велике число учасників, змагання можуть голоситись тільки до одної конкуренції, яку зазначать точно на реєстраційнім листку.

У змаганнях можуть брати участь змагуні (-ки), яких Т-ва є членами УСЦАК.

ЗМАГАННЯ ПРИСВЯЧЕНІ:

90-ЛІТТЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

РЕЄСТРАЦІЙНИЙ ЛИСТОК — ДЛЯ ТЕНІСУ ТІЛЬКИ
ПРОСИМО ВИТЯТИ ТА ВИСПЛАТИ РАЗОМ З ОПЛАТОЮ \$15.00
(Зголошення без вписового не приймається)

1. ім'я і прізвище:
2. Адреса (по-англійськи)
3. Телефон:
4. Дата народження:
5. Конкуренція та група в якій змагун хоче брати участь:
6. Клубова приналежність:

Чеки виставляти на: K.L.K., American Ukrainian Sports Club.

на басейні СОЮЗІВКИ

Субота, 1-го вересня 1984 року,
о год. 11-й вранці

МІЖКРАЙОВІ ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ

за ПЕРШОСТІ УСЦАК-у та за ТРОФЕЇ
І НАГОРОДИ УНСоюзу

у спільнотних конкуренціях для хлопців і дівчат:

8-10 — 11-12 років

25 м. — довільним
50 м. — довільним
25 м. — горілиць
25 м. — грудним
25 м. — метеликом
4 x 25 м. гінци — довільним

13-14 років

50 м. — довільним
100 м. — довільним
50 м. — горілиць
50 м. — грудним
50 м. — метеликом
100 м. — зміниним
4 x 50 м. гінци — довільним

15 років і вище

50 м. — довільним
100 м. — довільним
50 м. — горілиць
50 м. — грудним
50 м. — метеликом
100 м. — зміниним
4 x 50 м. гінци — зміниним

Змагуні (-ки) можуть брати участь у 3-ох індивідуальних конкуренціях і один раз в гінці.

Зголошення до змагань приймається в суботу, 1-го вересня, від години 9:30 рано над басейном. Вписове \$2.00 від особи.

Провід змагань: РОМАН СЛИЖ, ОЛЕСЬ НАПОРА, ЮРІЙ ГРАБ, ЯРОСЛАВ РУБЕЛЬ, ХРИСТИНА КУШНІР, ІРЕНА СЛИЖ, МАРКО КРИШТАЛЬСЬКИЙ, БОГДАН І ІВАННА ЯЦІВ, ІГОР СОХАН.

80-річчя...

(Закінчення зі ст. 3)

гінній діяльності (Олена Пчілка, В. О. Шепетовська, С. О. Сфремов, М. К. Зеров, Е. А. Рихлік та ін.)

Згадав Петро Васильович і знаменитий у його життя літній день 1915 року, коли він уперше прочитав Шевченків „Кобзар”, який справив на нього надзвичайне враження. „Шевченко і народна пісня, Леся Українка, Іван Франко і Борис Грінченко визначили мій життєвий шлях і світогляд, визначили і мій факт”, — сказав Петро Васильович.

Далі ювілят згадав свої роки навчання в Ніжинському Інституті Народної Освіти та роки аспірантури при Науково-Дослідній Катедрі історії культури та мови, перші роки педагогічної праці у Вищій Школі. І жовтня 1929 року Петро Васильович був заарештований, пережив два ув'язнення, моральні тортури сілських, тяжкі етапи, два заслання. І тільки після ліквідації Єжова він зміг відновити свою педагогічну працю у Вищій Школі (1939 р.)

І тільки в Німеччині, а потім в ЗСА Петро Васильович зміг відновити свою наукову й педагогічну діяльність у вільній від заробітчанської праці час.

Праці ювілята наукового характеру друкувались в Україні (1927-1929) в „Записках Ніжинського Інституту Народної Освіти”, в київських академічних виданнях: у збірнику „Література” за редакцією академіка С. Сфремова, в „Етнографічному Віснику” Української Академії Наук та в журналах „Червоний Шлях”, „Життя й Революція”.

В інших країнах (Німеччина, Франція, Голландія, ЗСА, Канада) наукові праці друкувались в „Аналах” УВАН (англійською мовою), в „Записках НТШ”, в „Наукових Збірниках” Українського Вільного Університету та в різних журналах, а також в Енциклопедії Українознавства.

(Загальна кількість друкованих праць Петра Васильовича до кінця травня 1984 р. — 460 праць. Із них у 207 числах часопису „Свобода” надруковано 137 статей).

Двадцять років тому в „Протоколах Конгресу ЗСА” англійською мовою була надрукована стаття П. В. Одарченка „Оборонець волі для всіх”, яка спростувала наклепи на Тараса Григоровича Шевченка однієї українофобської статті, надрукованої в „Новом Русском Слові”.

За останні роки ювілят, досліджуючи мову української преси в ЗСА і Канаді, надрукував багато статей на тему української мови.

Тепер П. В. Одарченко готує до друку вибрані праці, які могли б вийти у світ у чотирьох томах: 1. „Тарас Шевченко”, 2. „Леся Українка”, 3. „Історія української літератури”, 4. „Уваги до української мови в Америці”. Ювілят також сказав, що він має намір написати спогади про своє життя, про визначні письменників і діячів, з якими йому довелося зустрічатися, про важливі події, які відбувалися за останні 60 років і свідком яких він був.

Закінчуючи своє слово, ювілят звернувся особливу увагу на те велике завдання, яке стоїть перед усією українською громадою — всіма

силами боротися проти ворожих спроб ліквідувати українську мову на Україні. „Рятувати українську мову — це означає одночасно рятувати і українську націю”, — сказав Петро Одарченко.

Ювілят закінчив свою коротку промову такими словами: „Ще раз сердечно дякую всім, що вшанували мене 80-ліття. Частіше таке вшанування буває після смерті. Але я мабуть таки занадто довго живу, і ви встигли мене вшанувати ще за життя”.

На ці слова П. В. Одарченка присутні на Бенкеті відповіли тривалими оплесками.

Віцепрезидент УВАН у ЗСА проф. д-р Михайло Борещкий, як ініціатор і співорганізатор цього вечора, ще раз подякував усім учасникам і всім присутнім, а зокрема президенту УВАН проф. Ю. В. Шевельову, що вшанували Ювіляра.

Молитовно, яку прочитав отець Будний, закінчився вечір, яким вшановано професора Петра Васильовича Одарченка визначного вченого, активного громадянина і нестомного діяча на багатьох нивах.

Автор цього поширеного репортажу часто розмовляв з ювілятом і консулювався в багатьох справах. А цього разу провів поки що коротке інтерв'ю. На питання — якби, довелось повторити життя, чи не змінив би Петро Васильович своєї професії, професор покаянно і усюю категоричністю відповів, що ні, що він знову віддав би все своє себе мові й культурі українського народу та педагогічній праці для плекання нових потрібних народів кадрів.

Микола Вірний

КОПИ ПОДорожує:

- АВТОМ власним або чужим
- АВТОБУСОМ
- ПОІЗДОМ
- ЛІТАКОМ
- чи КОРАБЛЕМ

всюди і завжди хоронить Вас

акцидентова грамота УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

TRADITIONAL
UKRAINIAN
COOKERY

by Savella Stechishin.

TRADITIONAL UKRAINIAN COOKERY
by Savella Stechishin
(Handling and postage charges included) — \$14.00

• FUNERAL DIRECTORS •

LYTWYN & LYTWYN UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

Обслуга ШИРА І ЧЕСНА.
Our Services Are Available
Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоро-
нами на цвинтарі в Бавнд
Брукліні, перенесенням, Трі-
ніх Останків з різних країн
світу.

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами
в BRONX, BROOKLYN,
NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА
ТЕМПЕРАТУРА

Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568